

har nogen Grund til at antage ikke tro, at vi Socialdemokrater have taget rigtig Sigte paa Landarbejderspørgsmaalet. Jeg har saa meget mere Grund til at tro det, som det erede Medlem fra Bælum (S. Jensen) en Gang i en Diskussion udtrykte sig paa en saadan Maade, og jeg ønsker derfor at oplæse dette Punkt i vort Program. Det lyder saaledes:

„Fideikommissjer og Bræstegaardsjorder inddrages, og anden til Salg værende Landejendom købes af Staten.

Heder og andre uopdyrkede Jordarealer tages i Besiddelse af Staten for saa vidt muligt at opdyrkes og kultiveres.

Staten overdrager de den tilhørende Jorder, som egne sig til Dyrkning, til Landarbejdere, og hjælper disse til at komme i Besiddelse af Brugsretten til de fornødne Driftsmidler.

Staten søger at ophjælpe Driften af Landejendomme og at lette Jordens Obergang til Statsjendomme ved at give Udgang til Prioritetslaan gennem en Stats-Hypotekbank.

Staten søger i størst mulig Udstrækning at fremtale Fællesdrift i Landbruget paa en saadan Maade, at Udbyttet tilfalder de ved Driften beskæftigede Arbejdere, med Fradrag af det dem paalignede Bidrag til Samfundet.

Nogle af Statens Jorder benyttes til Forsøgsdrift for Statens Regning. Der oprettes ligeledes Landbrugsskoler, hvortil Husmænd og Landarbejdere have gratis Udgang.

Staten giver Regler for og fører Tilhy med private Fæstee, Leje- og Tjendehuses Opførelse, Indretning og Benyttelse.

De vil se, at om end Formen ikke er i Overensstemmelse med det foreliggende Forslag, saa er Tanken og Indholdet dog det samme, og det er ogsaa derfor os en Glæde at have modtaget Forslaget fra den Side. Det er vort Haab, at det vil blive modtaget med noget mere Velvilje af Tingets Medlemmer, end hvis det var kommet fra de socialdemokratiske Repræsentanters Side. Jeg fortrøster mig til, at vi maa have Held til ved ihærdige Bestræbelser at kunne faa det alvorlig behandlet, at faa noget virkeligt Udbytte ud af det. — Jeg skal som sagt ikke gaa ind paa Enkelthederne i Forslaget, men kun udtale min Glæde over, at Tanken om Fællesdrift er optagen i det. Jeg tror, det er en Tanke, det er værd at beskæftige sig med, og jeg tror, at alle ville være enige derom, naar man ser, hvorledes Fællesdrift og Andelsforetagender trives her i Landet for nærværende Tid. Dette giver en uvil-

kaarlig Følelse af, at vi saa godt som muligt ledes og styres mod denne Tanke Virkeliggørelse, der som saa meget andet, der fremkommer fra socialdemokratiske Side, modarbejdes af andre, men hvis Nødvendighed efter min fulde Overbevisning er utvivlsom. Jeg skal ikke nærmere komme ind paa Teorierne i Dag, idet jeg ved, at dette Ting Medlemmer — de fleste af dem i alt Fald — se saa steptist paa disse vore Teorier, at en Belæring af mig i den Retning her i Tinget vil være overflødig; thi jeg tror ikke, de ville tage derefter. Men det er min Overbevisning, at Tidens Krav og Tidens Udvikling nok skal lære dem, der se saa steptist paa disse Ting, endnu en Gang at tage denne Betragtning under Overvejelse og forhandle om denne Sag. Jeg skal altsaa for i Dag kun indskrænke mig til at anbefale Lovforslaget paa det varmeste, og jeg skal sige til de Herrer Forslagsstillere, at hvad Støtte der fra Socialdemokratiets Side kan blive ydet Forslaget, saavel i Tale som i Skrift, ikke skal blive holdt tilbage, og jeg udtalte jo før, at jeg ogsaa haabede, det vilde lykkes for dem her i Tinget at faa noget ud af Forslaget. Jeg skal imidlertid indrømme, at efter den Bemærkning, der kom fra den højtærede Minister (Hørring) om selve Forslagets Tanke, har man ikke fra den Side i Øjeblikket noget stærkt Haab eller nogen stærk Tro til, at man foreløbig vilde faa noget ud af det. Det, der særlig gør mig ondt, af hvad Ministeren fremsførte, er, at han paa en indirekte Maade fraraadede den kommende Landbokommision at tage dette som Grundlag eller optage den Tanke, der ligger i Forslaget som Basis for at komme den betrængte Landbostand til Hjælp. Det var i alt Fald noget, jeg ikke havde ventet fra Ministerens Side. Naar Ministeren selv siger, at man bør lade den eventuelt nedsatte Kommision have Ordet, saa synes jeg, at Ministeren foregreb dette noget ved sin her udtalte Bemærkning. Jeg vilde da, hvis jeg skulde sætte mig i den højtærede Ministers Sted, i hvert Fald ikke have sagt, hvad den højtærede Minister sagde, nemlig at han ikke troede. Kommisionen vilde bruge dette Forslag som Grundlag for sit Arbejde. Det er efter min Opfattelse en Anvisning for Kommisionen, som jeg meget beklager er fremkommen fra den højtærede Minister i Dag. Angaaende den højtærede Ministers Udtalelse om det lovmedholdelige i selve Forslaget, da vil det vistnok være megen Tvivl undertastet, om den højtærede Minister har Ret der; skulde der for øvrigt være noget mindre lovmed-